

ZAŁĄCZNIKI DO SWZ

Załącznik nr 1 do SWZ – Opis Przedmiotu Zamówienia

Szczegółowe określenie przedmiotu zamówienia na wykonanie *Ewaluacji mid-term wraz z diagnozą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla projektu kolejnej edycji Programu*.

Kluczowe założenia dotyczące celów oraz sposobu realizacji niniejszego badania wynikają z **Planu Ewaluacji i Monitoringu NPRCz 2.0 na lata 2021-2025¹**.

1. KONTEKST BADANIA

Narodowe Centrum Kultury (NCK) jest państwową instytucją kultury podległą Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zgodnie ze statutem do zadań NCK należy m.in. prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępu do kultury i przeciwdziałanie wykluczeniu z uczestnictwa w kulturze. Zadanie to jest realizowane poprzez programy wspierające finansowo zadania podmiotów prowadzących działalność w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Jednym z takich programów jest Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025² (dalej Program lub NPRCz 2.0) – wieloletni program, którego rolą jest tworzenie warunków dla rozwoju czytelnictwa Polaków, również poprzez zapewnienie środków finansowych na realizację określonych przedsięwzięć i inicjatyw. Zgodnie z zapisami Programu: „realizacja tego zamierzenia będzie opierać się na działaniach skierowanych do bibliotek publicznych oraz bibliotek szkolnych i pedagogicznych, postrzeganych *en bloc* jako instytucjonalna agenda państwa gwarantująca każdemu obywatelowi równy i demokratyczny dostęp do wiedzy i uczestnictwa w kulturze książki”.

Głównym celem Programu jest wzmocnienie czytelnictwa w Polsce oraz rozwój bibliotek do 2025 r. Cel ten będzie realizowany przez cztery cele szczegółowe, tj.:

- Cel szczegółowy 1: Wzmocnienie potencjału bibliotek w środowiskach lokalnych poprzez wzrost atrakcyjności i dostępności ich zbiorów;
- Cel szczegółowy 2: Poprawa atrakcyjności bibliotek publicznych, poprzez inwestycje w ich infrastrukturę;
- Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie potencjału przedszkoli, bibliotek szkolnych i pedagogicznych poprzez wzrost atrakcyjności ich zbiorów;
- Cel szczegółowy 4: Rozwijanie funkcjonalności bibliotek publicznych jako instytucji działających na rzecz włączenia społecznego oraz promocja NPRCz 2.0.

Za **zarządzanie Programem** odpowiadają minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Za jego **wdrażanie** odpowiedzialni są Operatorzy priorytetów, tj.: Biblioteka Narodowa, Instytut Książki, Departament Programów Nauczania i Podręczników MEiN (wraz z wojewodami – jako koordynatorami wojewódzkimi Priorytetu 3) oraz Narodowe Centrum Kultury. Natomiast beneficjentami mogą być: biblioteki publiczne lub biblioteki publiczne wchodzące w skład innej instytucji kultury lub inne zaliczone przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, jak również placówki wychowania przedszkolnego, szkoły i biblioteki pedagogiczne (z uwzględnieniem dodatkowych uwarunkowań dla beneficjentów wskazanych w opisach poszczególnych Kierunków interwencji NPRCz 2.0).

¹ Źródło: Plan Ewaluacji i Monitoringu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, Warszawa, listopad 2022.

² Źródło: Załącznik do Uchwały nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r. - Program Wieloletni Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.02 na lata 2021-2025.

W odniesieniu do Priorytetu 3 NPRCz 2.0. występuje dodatkowo kategoria beneficjentów pośrednich, którymi są organy prowadzące placówki wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych prowadzących kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej) oraz szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne, a także szkoły w ORPEG³ oraz biblioteki pedagogiczne tj.:

- 1) jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) osoby fizyczne;
- 4) właściwi ministrowie prowadzący szkoły.

Zgodnie z zapisami Programu **głównymi celami całego systemu ewaluacji** są poprawa i doskonalenie procesów wdrażania Programu oraz rzetelna ocena uzyskiwanych efektów, również na tle szerszych procesów społecznych, ekonomicznych i kulturowych, które mają związek z kształtowaniem się postaw czytelniczych Polaków.

Program jest kontynuacją Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020.

2. ODBIORCY BADANIA

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji zostaną wykorzystane przez instytucje zaangażowane w zarządzanie i wdrażanie drugiej edycji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Głównymi odbiorcami wyników badania będą:

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Ministerstwo Edukacji i Nauki,
- Biblioteka Narodowa,
- Instytut Książki,
- Narodowe Centrum Kultury,
- beneficjenci NPRCz 2.0.

Wyniki badania mogą być również użyteczne dla innych organów administracji rządowej i samorządowej, partnerów społecznych i jednostek naukowych.

3. CELE BADANIA I PYTANIA BADAWCZE

Badanie służyć będzie wstępnej ocenie stopnia realizacji celów ilościowych Programu, a także rekonstrukcji oraz weryfikacji trafności i aktualności teorii interwencji (bazowej, wdrażania i zmiany), która wyrażona została w części diagnostycznej oraz operacyjnej NPRCz 2.0.

Powyższemu założeniu odpowiadają następujące cele, którym przyporządkowane zostały odpowiednie pytania badawcze:

3.1. Wstępna ocena skuteczności wsparcia

- Jak jest aktualne wykonanie wartości docelowych wskaźników Programu?
- Czy stan wdrażania zapewni pełną realizację wartości docelowych wskaźników?
- Czy można zidentyfikować jakieś ryzyka dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników?
- W jaki sposób projekty wybierane w NPRCz 2.0. przyczyniają się do realizacji celów szczegółowych i rezultatów Programu ?

³ Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą

3.2. Wstępna ocena efektywności wsparcia

- Czy wartość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne KI jest adekwatna?
- Czy osiągnięte efekty są optymalne z punktu widzenia ponoszonych nakładów?

3.3. Ocena użyteczności wsparcia

- Jakie efekty są osiągnięte w wyniku realizacji Programu (zakładane i niezamierzone, pozytywne i negatywne)?
- Czy produkty i rezultaty osiągnięte w Programie są użyteczne z punktu widzenia ostatecznych odbiorców?

3.4. Wstępna ocena oddziaływania

- Jakiego jest spodziewane oddziaływanie Programu?
- Jakiego jest oddziaływanie (efekty netto) przekazanego dotychczas wsparcia na poziomie beneficjentów Programu?
- Jakimi czynnikami warunkują występowanie oddziaływania (efektów netto) na poziomie beneficjentów Programu?

3.5. Identyfikacja dobrych praktyk

- Jakich dobrych praktyk można wskazać?

3.6. Aktualizacja diagnozy sytuacji

- Jakie są główne problemy i wyzwania w obszarze rozwoju czytelnictwa i bibliotek?
- Które elementy diagnozy wymagają zmian, z uwagi na nieaktualność lub nietrafność przyjętych wyjściowo założeń? W jaki sposób zmiany te wpływać powinny na zapisy Programu oraz przyjętą logikę interwencji?

4. METODYKA BADAWCZA

Ewaluacja obejmuje **pięć komponentów tematycznych**. Komponenty stanowiąc będą integralne składowe procesy badawczego, a więc pozostawać będą ze sobą we wzajemnej zależności pod względem zakresu dostarczanych informacji oraz kolejności realizowanych prac.

4.1. Komponent I: Analiza danych sprawozdawczych

Analiza danych sprawozdawczych będzie miała na celu udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące stopnia realizacji wskaźników produktu i rezultatu, określonych w Programie, a także pozwoli ocenić optymalność ponoszonych nakładów.

Dane pozyskane zostaną ze sprawozdań rocznych Operatorów oraz sprawozdań z realizacji NPRCZ 2.0⁴. Zakres czasowy obejmie dane zgromadzone w latach 2021-2022. Ponadto, uwzględnione zostaną dane

⁴ Sprawozdania roczne z realizacji programu dostępne są na stronie:
<https://www.gov.pl/web/kultura/narodowy-program-rozwoju-czytelnictwa>

dot. wskaźników rezultatu, jakie pozyskiwane są w ramach badań czytelnictwa, które prowadzone są przez Bibliotekę Narodową⁵ oraz dane gromadzone w Systemie Informacji Oświatowej⁶.

Wyniki przedstawione zostaną w postaci zagregowanej w następujących przekrojach:

- Lata wdrażania programu (osobno dla roku 2021 oraz 2022),
- Priorytety i Kierunki Interwencji,
- Typ Beneficjenta bezpośredniego.
- Zróżnicowanie przestrzenne lokalizacji siedzib Beneficjentów, w tym: województwo, rodzaj lokalnej jednostki terytorialnej (miasto na prawach powiatu, gmina miejska, gmina miejsko-wiejska, gmina wiejska)

Ponadto, przedstawione zostaną tabele krzyżowe obrazujące relacje pomiędzy wskazanymi powyżej zmiennymi przekrojowymi.

Tabela 1. Komponent I - Przyporządkowanie Komponentu I do właściwych celów i pytań badawczych oraz źródeł danych

Komponent	Cel badania	Pytania badawcze	Źródło danych
I – Analiza danych sprawozdawczych	Wstępna ocena skuteczności wsparcia	Jakie jest aktualne wykonanie wartości docelowych wskaźników Programu? W jaki sposób projekty wybierane w NPRCz 2.0. przyczyniają się do realizacji celów szczegółowych i rezultatów Programu?	Sprawozdania Beneficjentów, SIO, Badania czytelnictwa Biblioteki Narodowej
	Wstępna ocena efektywności wsparcia	Czy osiągnięte efekty są optymalne z punktu widzenia ponoszonych nakładów?	

4.2. Komponent II: Aktualizacja diagnozy sytuacji

W ramach komponentu analizie poddana zostanie część diagnostyczna Programu. Zakres analizy obejmować powinien co najmniej porównanie zawartych tam danych, pochodzących z zasobów statystyk publicznych oraz badań w obszarze czytelnictwa i rozwoju bibliotek z ich najbardziej aktualnym stanem. Zalecane jest, aby Wykonawca skorzystał również z innych źródeł danych zastanych.

Analiza uwzględniac będzie także odniesienie do wniosków przedstawionych w diagnozie, jaka była elementem wstępnej ewaluacji Programu⁷. W jej ramach, przeprowadzona zostanie ponadto ponowna analiza SWOT/TOWS.

⁵ Patrz: Załącznik 1. Wskaźniki w NPRCz 2.0.

⁶ Ibidem. Zakres danych z SIO możliwych do uwzględnienia w analizie zostanie zweryfikowany w trakcie ewaluacji.

⁷ Źródło: Ewaluacja wstępna Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 wraz z modułem oceny poprzednich edycji Programu, Warszawa, grudzień 2021.

W oparciu o wyniki analizy, sformułowane zostaną zalecenia dotyczące modyfikacji wyjściowej wersji logiki interwencji, szczególnie w obszarze teorii bazowej oraz teorii zmiany. Rzeczone zalecenia zostaną oparte na wynikach panelu eksperckiego, do udziału, w którym zaangażowani zostaną przedstawiciele zespołu Wykonawcy oraz eksperci zewnętrzni w dziedzinie czytelnictwa i rozwoju bibliotek wskazani przez Zamawiającego w porozumieniu z Wykonawcą.

Tabeli 2. Komponent II – przyporządkowanie celów i pytań badawczych oraz źródeł danych

Komponent	Cel badania	Pytania badawcze	Źródło danych
II – Aktualizacja diagnozy sytuacji	Aktualizacja diagnozy sytuacji	Jakie są główne problemy i wyzwania w obszarze rozwoju czytelnictwa i bibliotek?	Dane statystyczne i wyniki badań dotyczących czytelnictwa oraz rozwoju bibliotek
		Które elementy diagnozy wymagają zmian, z uwagi na nieaktualność lub nietrafność przyjętych wyjściowo założeń? W jaki sposób zmiany te wpływać powinny na zapisy Programu?	Raport z ewaluacji wstępnej Programu Analiza SWOT/TOWS Panel ekspercki

4.3. Komponent III: Badanie jakościowe

Badanie jakościowe posłuży odtworzeniu postaw, ocen i opinii występujących wśród różnych grup interesariuszy programu. Zakres prac badawczych obejmie co najmniej:

- Wywiady indywidualne (IDI/ITI) z osobami zaangażowanymi we wdrażanie Programu po stronie Instytucji Zarządzających, tj. MKiDN (DMP) oraz MeiN (DPNP). Respondentami będą osoby zarządzające komórkami odpowiadającymi za zarządzanie Programem. Łącznie: co najmniej **2 wywiady (maksymalnie 4 wywiady)**;
- Wywiady indywidualne (IDI/ITI) z przedstawicielami Operatorów (BN, IK, NCK, DPNP, ORPEG). Respondentami będą osoby odpowiadające za realizację zadań operacyjnych, związanych z wdrażaniem Programu. Co najmniej **jeden wywiad** z przedstawicielem **każdej** w wymienionych instytucji (**maksymalnie 10 wywiadów**);
- **Jeden** zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z Operatorami i Realizatorami Priorytetu 3 NPRCz 2.0.⁸ Wywiad ten będzie dodatkowo elementem audytu sprawozdawczości;
- **Cztery** zogniskowane wywiady grupowe z Beneficjentami, po jednym dla każdego z Priorytetów.

Informacje zgromadzone w ramach badania jakościowego pomogą w interpretacji wyników analizy danych sprawozdawczych. Pozwolą również na identyfikację niezamierzonych efektów Programu (negatywnych i pozytywnych). Ponadto będą przesłanką dla dokonania oceny użyteczności wsparcia.

⁸ Tematyka wywiadu, oprócz zagadnień wskazanych w Tabeli 3, obejmie również kwestie sprawozdawczości Programu, w tym problemów związanych w formą, użytecznością oraz kompletnością gromadzonych danych.

Tabeli 3. Komponent III – przyporządkowanie celów i pytań badawczych oraz źródeł danych

Komponent	Cel badania	Pytania badawcze	Źródło danych
III – Badanie jakościowe	Wstępna ocena skuteczności wsparcia	<p>Czy stan wdrażania zapewni pełną realizację wartości docelowych wskaźników?</p> <p>Czy można zidentyfikować jakieś ryzyka dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników?</p>	<p>Wywiady indywidualne z osobami zarządzającymi komórkami odpowiadającymi za Program po stronie IZ</p> <p>Wywiady indywidualne (IDI/ITI) z przedstawicielami Operatorów (BN, IK, NCK, DPNP, ORPEG)</p> <p>Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z Operatorami i Realizatorami Priorytetu 3 NPRCz 2.0.</p> <p>Zogniskowane wywiady grupowe z Beneficjentami</p>
	Wstępna ocena efektywności wsparcia	<p>Czy osiągnane efekty są optymalne z punktu widzenia ponoszonych nakładów?</p> <p>Czy wartość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne KI jest adekwatna?</p>	<p>Wywiady indywidualne z osobami zarządzającymi komórkami odpowiadającymi za Program po stronie IZ</p> <p>Wywiady indywidualne (IDI/ITI) z przedstawicielami Operatorów (BN, IK, NCK, DPNP, ORPEG)</p> <p>Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z Operatorami i Realizatorami Priorytetu 3 NPRCz 2.0.</p>
	Ocena użyteczności wsparcia	<p>Jakie efekty są osiągnane w wyniku realizacji Programu (zakładane i niezamierzone, pozytywne i negatywne)?</p>	<p>Wywiady indywidualne z osobami zarządzającymi komórkami odpowiadającymi za Program po stronie IZ</p> <p>Wywiady indywidualne (IDI/ITI) z przedstawicielami Operatorów (BN, IK, NCK, DPNP, ORPEG)</p> <p>Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z Operatorami i Realizatorami Priorytetu 3 NPRCz 2.0.</p>

		Czy produkty i rezultaty osiągnięte w Programie są użyteczne z punktu widzenia ostatecznych odbiorców?	Zogniskowane wywiady grupowe z Beneficjentami
--	--	--	---

4.4. Komponent IV: Badanie ilościowe i analizy statystyczne

Badanie ilościowe posłuży zbadaniu opinii i doświadczeń Beneficjentów bezpośrednich (skutecznych i nieskutecznych) oraz Beneficjentów pośrednich Priorytetu 3, co stanowić będzie wkład w ocenę użyteczności wsparcia. Zostanie ono zrealizowane z wykorzystaniem podejścia *mixed-mode* (CATI/CAWI) na pełnej populacji.

Wybór techniki badawczej będzie każdorazowo uwarunkowany preferencjami respondentów.

Analizy statystyczne będą z kolei ukierunkowane na ocenę oddziaływania, przez które rozumiane będą efekty netto interwencji⁹. W odróżnieniu od zmian odzwierciedlanych w sprawozdawanych wskaźnikach produktów i rezultatu, oddziaływanie stanowi wyłączny efekt badanej interwencji, wolny od wpływu czynników kontekstowych (np. przemian cywilizacyjnych, mechanizmów doboru Beneficjentów, sytuacji społeczno-ekonomicznej, czy też uwarunkowań geopolitycznych).

W praktyce badań ewaluacyjnej, ocena oddziaływania prowadzona jest zwykle z wykorzystaniem metod kontrfaktycznych (np. *Propensity Score Matching*). Podejście tego rodzaju zasadne jest jednak tylko w sytuacji, gdy dostępna jest odpowiednio liczna pula podmiotów, które pomimo spełniania formalnych wymagań udziały w interwencji, nie skorzystały z oferowanego wsparcia. Stopień realizacji próby (*response rate*) wyniesie wówczas co najmniej 50 procent.

Z tego względu analizy kontrfaktyczne zostaną wykorzystane w odniesieniu do KI 2.1 „Infrastruktura bibliotek 2021-2025” oraz KI 4.1 „BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja”. W przypadku obu kierunków grupę eksperymentalną stanowić będą Beneficjenci bezpośredni, którzy otrzymali wsparcie w latach 2021-2022. Do grupy kontrolnej zaliczone zostaną pozostałe podmioty uprawnione, które nie skorzystały ze wsparcia (w tym Beneficjenci nieskuteczni).

Wskaźniki oddziaływania stanowić będą zmienne obrazujące następujące zagadnienia:

- Dostępność placówek w soboty w okresie poprzedzającym oraz następującym po otrzymaniu wsparcia,
- Liczba czytelników w ujęciu rocznym,
- Procentowa zmiana liczby czytelników w ujęciu rocznym,
- Liczba odwiedzin w bibliotece w ujęciu rocznym,
- Procentowa zmiana liczby odwiedzin w bibliotece w ujęciu rocznym,
- Liczba wypożyczeń i udostępnień w ujęciu rocznym,
- Procentowa zmiana liczby wypożyczeń i udostępnień w ujęciu rocznym.

Jako charakterystyki podmiotów, które będą podstawą dla konstrukcji grupy eksperymentalnej i kontrolnej wykorzystane zostaną zmienne dotyczące:

- Potencjału organizacyjnego Beneficjentów (np. liczba etatów),

⁹ Por. A. Martini, Wprowadzenie do podstawowych pytań stawianych w ewaluacji oddziaływania interwencji: Czy interwencja coś zmieniła? A jeśli tak, to dla kogo? w: Ocena wpływu i prognozowanie efektów w badaniach ewaluacyjnych, A. Haber, R. Trzcirski (red.), Warszawa, 2011.

- Specyfiki społeczno-ekonomicznej jednostek terytorialnych, w których zlokalizowane są siedziby badanych podmiotów (np. wpływy podatkowe, poziom przedsiębiorczości, poziom wykształcenia mieszkańców, struktura wiekowa mieszkańców, aktywność społeczna mieszkańców).

Szczegóły dotyczące wskaźników oddziaływania oraz charakterystyk badanych podmiotów zostaną ustalone na etapie opracowywania Raportu metodologicznego. Na tym etapie zostanie również sprecyzowana metoda lub metody analiz kontrfaktycznych. Wyjściowo przyjęć należy, że wykorzystane w analizie zmienne pochodzić będą z zasobów statystyki publicznej (w tym Banku Danych Lokalnych) i obejmą takie cechy jak:

- Dochody ogółem i na mieszkańca,
- Wpływy podatkowe ogółem i na mieszkańca,
- Skala i wartość dofinansowania z funduszy europejskich,
- Dane z obszaru kultury – np. liczba bibliotek i innych placówek kultury, liczba inicjatyw w obszarze kultury,
- Dane z obszaru edukacji – np. współczynniki skolaryzacji, liczba szkół, odsetek dzieci i młodzieży szkolnej uczestniczącej w nauce języków obcych,
- Wskaźniki demograficzne – struktura populacji wedle wieku i wykształcenia, stopień urbanizacji,
- Dane dotyczące przedsiębiorczości – np. liczba zarejestrowanych podmiotów, liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
- Dane dotyczące rynku pracy – np. liczba i udział osób pracujących, poziom bezrobocia.

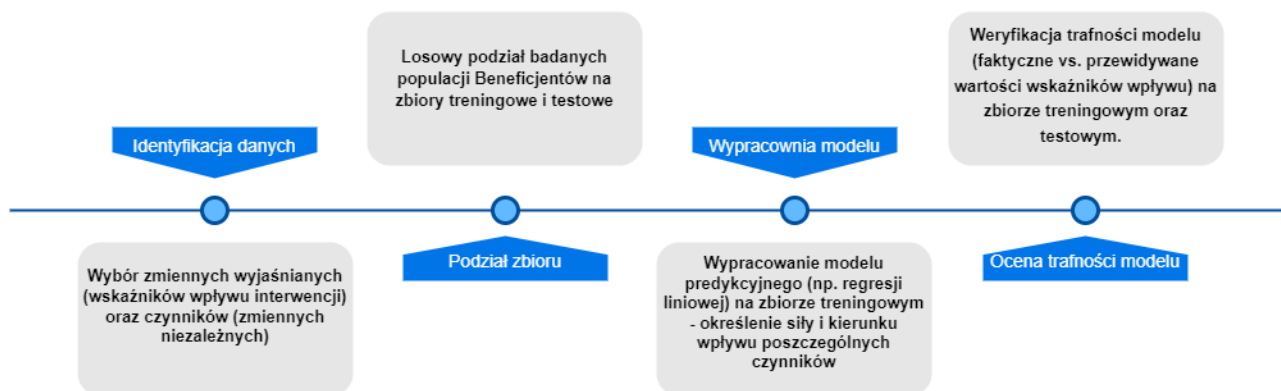
W przypadku KI 1.1, 3.1, 3.2 uczestnicy Programu stanowili przeważającą część podmiotów uprawnionych. Dlatego też, zamiast całościowego pomiaru oddziaływania, zastosowane zostaną w tych obszarach analizy statystyczne, ukierunkowane na pomiar siły oraz kierunku wpływu poszczególnych czynników. Analizy będą miały zatem charakter modeli regresyjnych lub innych modeli predykcyjnych, spełniających wspomniane założenia.

Powyższe analizy zostaną przeprowadzone w obrębie Beneficjentów bezpośrednich, na poziomie poszczególnych KI. Populacja Beneficjentów każdego z KI zostanie podzielona na dwa zbiory – treningowy oraz testowy. Wedle roboczych założeń proporcja liczebności zbioru treningowego do testowego wynieść powinna 80:20. W uzasadnionych przypadkach, dopuszczalnym będzie odstępstwo od tej reguły. Model dopasowany zostanie na zbiorze treningowym. Następnie przeprowadzona zostanie ocena trafności modelu w oparciu o porównania faktycznych wartości wskaźników z wartościami oczekiwanymi (predykcjami). Ocena trafności zostanie przeprowadzona na obydwu zbiorach – treningowym i testowym.¹⁰ W przypadku, gdy uzyskany poziom trafności okaże się niezadowolający lub gdy zidentyfikowane zostanie zjawisko przeuczenia zbioru treningowego¹¹, analiza przeprowadzona zostanie ponownie w oparciu o odmienne założenia (np. inny zakres danych) lub z wykorzystaniem odmiennych metod modelowania.

Analizy przebiegały będą wedle poniższego schematu:

¹⁰ Por. A. Raj, Practical Approach to Linear Regression in Machine Learning, <https://towardsdatascience.com/linear-regression-5100fe32993a> (stan na: 16.05.2023)

¹¹ Por. Babyak M.A., What You See May Not Be What You Get: A Brief, Nontechnical Introduction to Overfitting in Regression-Type Models, <https://people.duke.edu/~mababyak/papers/babyakregression.pdf> (stan na: 16.05.2023)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: G. James, D. Witten, T. Hastie, R. Tibshirani, *An Introduction to Statistical Learning with Applications in R – Second Edition*, wydanie cyfrowe, 2021

Zmienne wyjaśniane w ramach powyższych modeli dotyczyć będą:

- Liczby czytelników w ujęciu rocznym,
- Procentowej zmiany liczby czytelników w ujęciu rocznym,
- Liczba wypożyczeń i udostępnień w ujęciu rocznym,
- Procentowej zmiany liczby wypożyczeń i udostępnień w ujęciu rocznym.

Czynniki wpływu (zmienne wyjaśniające), podobnie jak w przypadku analizy kontrfaktycznych, odnosić się będą do potencjału organizacyjnego Beneficjentów oraz specyfiki społeczno-ekonomicznej jednostek terytorialnych, w których zlokalizowane są ich siedziby.

Dane konieczne do przeprowadzenia oceny oddziaływania pochodzić będą przede wszystkim ze sprawozdawczości Programu oraz zasobów statystyki publicznej. Wykonawca będzie mógł również skorzystać z wyników badań i ewaluacji. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalnym będzie uzupełnianie danych poprzez dodatkowe badanie ilościowe. Jego realizacja nie będzie jednak miała wpływ na koszt realizacji Zamówienia.

Tabeli 4. Komponent IV – przyporządkowanie celów i pytań badawczych oraz źródeł danych

Komponent	Cel badania	Pytania badawcze	Źródło danych
IV Badanie ilościowe i analizy statystyczne	Ocena użyteczności wsparcia	Jakie efekty są osiągnięte w wyniku realizacji Programu (zakładane i niezamierzone, pozytywne i negatywne)? Czy produkty i rezultaty osiągnięte w Programie są użyteczne z punktu widzenia ostatecznych odbiorców?	Badanie ilościowe (mixed-mode) Beneficjentów bezpośrednich i pośrednich
	Wstępna ocena oddziaływania NPRCz 2.0.	Jakie jest spodziewane oddziaływanie Programu? Jakie jest oddziaływanie (efekty netto) przekazanego dotychczas wsparcia na poziomie beneficjentów Programu? Jakie czynniki warunkują występowanie oddziaływania (efektów netto) na poziomie beneficjentów Programu?	Analizy statystyczne (metody kontrfaktyczne, modele predykcyjne)

4.5. Komponent V: Wypracowanie rekomendacji

W oparciu o informacje zgromadzone w ramach wszystkich pozostałych komponentów, wypracowane zostaną rekomendacje, mające na celu przede wszystkim:

- Wskazania pożądaných modyfikacji w logice interwencji,
- Wskazanie pożądaných zmian w diagnozie sytuacji i/lub pozostałych częściach Programu,
- Wskazanie pożądaných zmian w sposobie sprawozdawania efektów Programu,
- Przedstawienie propozycji dodatkowych, innych niż wskazane w Programie, wskaźników odnoszących się do efektów netto,
- Identyfikację ryzyk dla realizacji kluczowych celów Programu.

Rekomendacje oparte zostaną na analizach eksperckich, wykonanych przez zespół Wykonawcy. Dodatkowo, zorganizowany zostanie warsztat rekomendacyjny. W warsztacie weźmie udział 8-10 osób, w tym: przedstawiciele Beneficjentów, Operatorów, Instytucji Zarządzających oraz eksperci zewnętrzni w dziedzinie czytelnictwa i rozwoju bibliotek wskazani przez Zamawiającego w porozumieniu z Wykonawcą.

Warsztat będzie miał charakter warsztatu kreatywnego. W jego trakcie zostaną wykorzystane metody pracy w grupach, elementy metodyki design-thinking oraz moderowanej dyskusji.

W ramach tego Komponentu, Wykonawca przeprowadzi także 12 studiów przypadków, po dwa dla każdego KI.

Zakres każdego z studiów obejmie:

- Rekonstrukcję logiki interwencji na poziomie poszczególnych projektów;
- Identyfikację czynników sukcesu i porażki;
- Identyfikację niezamierzonych efektów interwencji.

Przedmiotem każdego z studiów będzie wybrany projekt (dotacja) zrealizowany w latach 2021-2022. Wybór przypadków dokonany zostanie we współpracy z Zamawiającym, po ukończeniu realizacji

pozostałych Komponentów. Jedną z przesłanek doboru będą wyniki predykcji oraz analiz kontrfaktycznych, o których mowa w pkt. 4.4.

Wyniki każdego z studiów zostaną przedstawione w formie syntetycznych raportów, z których objętość każdego nie powinna przekraczać 15 stron.

5. ZADANIA WYKONAWCY

5.1. Harmonogram realizacji Zamówienia

W terminie do 5 dni roboczych od zawarcia umowy Wykonawca przedstawi Zamawiającemu, harmonogram realizacji zamówienia w postaci wykresu Gantta lub w podobnym formacie.

Harmonogram badania będzie zawierał terminy rozpoczęcia i zakończenia realizacji poszczególnych Komponentów oraz przypisanych im prac. Harmonogram będzie uwzględniał czas niezbędny dla Zamawiającego na wnoszenie uwag lub zastrzeżeń do treści lub formy poszczególnych produktów przekazywanych mu przez Wykonawcę, jak również czas konieczny do uwzględnienia tych uwag lub zastrzeżeń przez Wykonawcę.

5.2. Raport metodologiczny

Wykonawca przedstawi Zamawiającemu Raport metodologiczny w terminie do **10 dni roboczych** od dnia zaakceptowania przez Zamawiającego harmonogramu realizacji zamówienia.

Raport metodologiczny będzie zawierał co najmniej następujące elementy:

1. Opis kontekstu i celów badania;
2. Opis metodyki badawczej, tj.: szczegółowy opis sposobu przeprowadzenia analiz danych zastanych, realizacji badań jakościowych i ilościowych, analiz statystycznych oraz pozostałych prac realizowanych w ramach każdego z Komponentów badania;
3. Propozycja kwestionariuszy badania ilościowego;
4. Propozycja scenariuszy badań jakościowych;
5. Propozycja struktury raportu końcowego;
6. Szczegółowy harmonogram badania.

Raport zostanie przygotowany w formacie docx. lub równoważnym.

5.3. Realizacja Komponentów badania

W ramach każdego z Komponentów, Wykonawca zrealizuje zadania zgodne z zakresem określonym w pkt. 4. Zachowane zostaną przy tym terminy ujęte w Harmonogramie, o którym mowa w pkt. 5.1.

5.3.1. Prezentacja wyników

W terminie do 10 dni roboczych od zakończenia realizacji danego Komponentu (z wyjątkiem Komponentu V), Wykonawca dostarczy prezentację podsumowującą zrealizowane prace oraz uzyskane wyniki. Prezentacje zawierać będą również opis ewentualnych ryzyk dla poprawnej realizacji Zamówienia oraz innych okoliczności mogących mieć wpływ na przebieg dalszych etapów badania.

Każda z prezentacji składać będzie się z nie więcej niż 30 slajdów i zostanie przygotowana w formacie .ppt lub równoważnym.

5.3.2. Przygotowanie i kontrola jakości badania ilościowego

5.3.2.1. Pilotaż narzędzi badawczych

Badanie zostanie poprzedzone pilotażem narzędzia badawczego przeprowadzonym pod nadzorem eksperta ds. badań ilościowych, będącego członkiem zespołu Wykonawcy.

Pilotaż zostanie przeprowadzony na próbie 10 Beneficjentów bezpośrednich (w tym: 3 Beneficjentów nieskutecznych) oraz 5 Beneficjentów pośrednich.

Wśród Beneficjentów bezpośrednich 7 wywiadów pilotażowych zostanie przeprowadzonych z wykorzystaniem techniki CATI, a 3 wywiady z wykorzystaniem techniki CAWI. W grupie Beneficjentów pośrednich 3 wywiady przeprowadzone zostaną z wykorzystaniem techniki CATI, a 2 wywiady z wykorzystaniem techniki CAWI.

Wykonawca będzie miał możliwość odsłuchiwania wywiadów prowadzonych techniką CATI, w trakcie ich realizacji.

Pilotaż zostanie zrealizowany w terminie 7 dni roboczych.

Wykonawca przygotuje raport z pilotażu zawierający:

- a) informację, na które z pytań trudno było uzyskać odpowiedź od respondenta;
- b) informację, na które z pytań nie można było, pomimo przekazanej przez ankietera informacji wyjaśniającej, uzyskać odpowiedzi;
- c) informację o pytaniach niezrozumiałych dla respondenta;
- d) informację o ewentualnych błędach w narzędziu badawczym;
- e) informację o proponowanych uzupełnieniach informacji dla ankietera;
- f) informację o wpływie techniki badawczej na odbiór narzędzia badawczego;
- g) propozycję ewentualnych modyfikacji narzędzia badawczego;
- h) bazę, tj. wyniki badań pilotażowych wraz z kluczem kodowym w formie bazy w formacie SPSS - .sav lub równoważnym.

Raport zostanie dostarczony w ciągu 3 dni roboczych od zakończenia pilotażu.

5.3.2.2. Szkolenie ankieterskie

Przed rozpoczęciem badania Wykonawca zorganizuje szkolenie dla ankieterów w miejscu i czasie uzgodnionym z Zamawiającym. W szkoleniu muszą wziąć udział wszyscy ankieterzy, którzy będą uczestniczyć w badaniu. Koszty związane z udziałem ankieterów w szkoleniu pokrywa Wykonawca. Zamawiający dopuszcza możliwość realizacji szkolenia za pomocą narzędzi komunikowania się na odległość (np. Zoom, MS Teams itp.).

Wykonawca poinformuje Zamawiającego o terminie szkolenia na co najmniej 3 dni roboczych przed jego rozpoczęciem oraz umożliwi mu wzięcie udziału w tym szkoleniu.

Szkolenie powinno obejmować:

- a) informacje o celach badania;
- b) zasady doboru reprezentanta firmy właściwego z punktu widzenia celów badania;
- c) zapoznanie z kwestionariuszem i instrukcjami dla ankietera;

- d) zapoznanie z niezbędnymi z punktu widzenia prowadzenia wywiadu pojęciami i terminologią właściwą obszaru badań;
- e) omówienie zasad rejestracji odpowiedzi na pytania otwarte;
- f) omówienie procedury weryfikacji jakości pracy ankieterów;
- g) procedurę poprawnego raportowania przebiegu badania.

5.3.2.3. Realizacja badania

Beneficjenci są zobowiązani do uczestnictwa w badaniach ewaluacyjnych Programu. Na okoliczność tę Wykonawca będzie mógł powoływać się podczas aranżacji wywiadów. Zalecane jest to jednak wyłącznie w przypadku napotkania na jednoznaczną odmowę udziału ze strony respondenta.

Ponadto, celem zachowania odpowiedniej rzetelności wyników, ankieterzy podejmą wystarczającą liczbę prób dotarcia do właściwego respondenta (przynajmniej cztery). Z próbą nieudaną mamy do czynienia, gdy:

- respondent jest w danej chwili nieosiągalny lub,
- respondent nie jest w stanie w danej chwili wziąć udziału w badaniu lub,
- respondent odmawia udziału w badaniu.

Każda próba kontaktu będzie odnotowana w dokumentacji pracy ankietera i odpowiedniej bazie danych rejestracji kontaktów.

Wykonawca jest zobowiązany do utworzenia i prowadzenia na bieżąco bazy danych wszelkich kontaktów z badanymi. Baza zawierać będzie następujące informacje:

- a) zmienną identyfikującą zawierającą unikalny numer kodowanego wywiadu (numer pokrywający się z numerem w bazie danych wyników badania – ID wywiadu);
- b) identyfikator ankietera przeprowadzającego wywiad;
- c) daty i godziny nieudanych prób kontaktu;
- d) datę i godzinę rozpoczęcia wywiadu oraz czas jego trwania;
- e) w przypadku nieprzeprowadzonego wywiadu – przyczynę jego niezrealizowania.

Wykonawca zapewni Zamawiającemu bieżący dostęp do bazy. Baza będzie zapisywana w formacie .xls lub równoważnym.

5.3.2.4. Kontrola jakości

Wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzenia kontroli jakości pracy ankieterów, obejmującej co najmniej:

- powtórne skontaktowanie się z co najmniej 10% przebadanych respondentów w celu potwierdzenia przeprowadzenia wywiadu;
- kontrolę spójności i kompletności zebranych danych;
- kontrolę prawidłowości wprowadzania danych.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości (np. niestaranności, braków, błędów), Wykonawca niezwłocznie poinformuje o tym Zamawiającego, a w ich miejsce jest zobowiązany do przeprowadzenia dodatkowych wywiadów, w terminie ustalonym z Zamawiającym.

5.4. Raport końcowy

W terminie **do 15 tygodni** od dnia zawarcia umowy Wykonawca przedstawi Zamawiającemu **raport końcowy z realizacji ewaluacji mid-term**.

Szczegółowa struktura raportu zostanie uzgodniona z Wykonawcą na etapie opracowywania raportu metodologicznego i obejmować będzie:

- a) streszczenie w języku polskim – maksymalnie 10 000 znaków bez spacji,
- b) streszczenie w języku angielskim – maksymalnie 5000 znaków bez spacji,
- c) skrócony opis celów zamówienia oraz metodyki badawczej,
- d) wnioski i rekomendacje zaprezentowane w formie tabelarycznej¹²,
- e) szczegółowe wyniki badania,
- f) załączniki do raportu, w tym:
 - narzędzia badawcze, tabele statystyczne z wynikami badań, wyniki analiz statystycznych,
 - prezentację najważniejszych wniosków i rekomendacji oraz informacji dotyczących metody i przebiegu realizacji badania (dokument w formie .ppt lub równoważnym).

Dokument zostanie przygotowany w formacie .docx lub równoważnym.

Raport powinien zawierać nie więcej niż 100 stron, po około 1 800 znaków na stronę.

Powinien także syntetycznie, przekrojowo i w sposób problemowy omawiać wyniki badania. Wykonawca powinien dokonać autorskiej interpretacji wyników. Raport nie powinien zatem sprowadzać się do zreferowania (streszczenia) uzyskanych danych, lecz być syntezą uzyskanych wyników. Jego struktura powinna tworzyć spójną narrację i odzwierciedlać główne problemy badawcze.

Pliki bitmapowe (schematy oraz wykresy) osadzone w Raporcie powinny być dostarczone dodatkowo w plikach otwartych (umożliwiających edycję tych plików), np. w formacie *.xls lub równoważnym.

Pliki zdjęciowe osadzone w Raporcie powinny być dostarczone dodatkowo w osobnych plikach w rozdzielczości 300 DPI w rozmiarze w jakim zostały użyte w publikacji.

Dokument powinien spełniać kryteria dostępności zgodne ze standardem WCAG 2.1.

6. TERMINY RAMOWE

Terminy	Działanie	Produkt (wszystkie produkty podlegają akceptacji Zamawiającego)
10 dni roboczych od podpisania umowy (10 lipca)	Opracowanie raportu metodologicznego	Raport metodologiczny
31 lipca	Realizacja Komponentu I	Prezentacja podsumowująca

¹² Źródło: Plan Ewaluacji i Monitoringu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, Warszawa, listopad 2022.

Terminy	Działanie	Produkt (wszystkie produkty podlegają akceptacji Zamawiającego)
15 sierpnia	Realizacja Komponentu II	Prezentacja podsumowująca
15 września	Realizacja Komponentu III	Prezentacja podsumowująca
15 września	Realizacja Komponentu IV	Prezentacja podsumowująca
30 września	Realizacja Komponentu V	Prezentacja podsumowująca
15 października	Opracowanie raportu końcowego	Raport końcowy
15 listopada	Rozliczenie i zamknięcie projektu	

7. ZASADY WSPÓŁPRACY

Zamawiający dostarczy Wykonawcy następujące zasoby:

- dane sprawozdawcze,
- dokumenty programowe NPRCz 2.0,
- tabele monitoringowe dla lat 2021-2022,
- dane kontaktowe niezbędne do realizacji badania ilościowego.

Pozyskanie pozostałych zasobów, w tym danych koniecznych dla przeprowadzenia analiz statystycznych, o których mowa w pkt 4.4, należeć będzie do zadań Wykonawcy.

Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia aktywnego, stałego udziału wszystkich ekspertów uczestniczących w realizacji zamówienia. Zamawiający zastrzega sobie prawo żądania wykazania faktycznego zaangażowania ekspertów w realizację tych zadań, jak również prawo do niezaakceptowania tej części prac, co do których będzie istniała wątpliwość w zakresie udziału w nich ekspertów wykazanych przez Wykonawcę w ofercie.

Do zadań Kierownika projektu będzie należało:

- a) odpowiedzialność za kierowanie całością badania, za nadzór nad jego sprawną realizacją i koordynowanie pracy przy opracowanie raportów,
- b) zarządzanie przebiegiem realizacji badania,
- c) koordynacja prac zespołu wykonawczego, w tym ankieterów,
- d) konsultacje telefoniczne oraz spotkania robocze z Zamawiającym, jeśli wystąpi taka potrzeba na każdym etapie realizacji zamówienia.

Zamawiający zapewnia sobie prawo do organizacji spotkań roboczych w siedzibie Zamawiającego lub on-line, na które będą zapraszani eksperci wskazani przez Wykonawcę w Ofercie. Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia uczestnictwa ekspertów w tych spotkaniach. Zamawiający poinformuje Wykonawcę o terminie takiego spotkania z wyprzedzeniem co najmniej 3 dni roboczych.

W wyjątkowych sytuacjach, gdy Zamawiający uzna, że zagrożony jest termin realizacji zadania/zamówienia, może on wezwać Wykonawcę na spotkanie z wyprzedzeniem 1 dnia roboczego.

Wykonawca jest zobowiązany do utrzymywania w trakcie realizacji wszystkich badań odpowiedniej komunikacji z Zamawiającym. W trakcie realizacji badań, Wykonawca sporządzać będzie i dostarczać Zamawiającemu drogą elektroniczną, co dwa tygodnie, sprawozdania informujące o postępie prac związanych z realizacją zamówienia.